

GUJARAT TECHNOLOGICAL UNIVERSITY**Diploma Engineering - SEMESTER-I & II • EXAMINATION – WINTER 2013****Subject Code: 3300014****Date: 21-12-2013****Subject Name: Basic of Electrical and Electronics Engineering****Time: 10:30 TO 01:00****Total Marks: 70****Instructions:**

1. Attempt all questions.
2. Make Suitable assumptions wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks.
4. Use of programmable and Communication aids are strictly prohibited.
5. Use of only simple calculator is permitted in Mathematics.
6. English version is authentic.

- Q.1** Answer any seven out of ten. **14**
1. Define the terms (1) power and (2) energy **02**
  2. State the condition for production of emf . **02**
  3. Define the hysteresis Loop. **02**
  4. Draw the symbolic presentation of N-P-N and P-N-P transistors **02**
  5. Write the full name of (1) MCB (2) ELCB (3) HRC (4) ICDP **02**
  6. Draw the symbol of the Zener diode. Also, state its applications **02**
  7. Explain the First and Second laws of Faraday's electromagnetic induction **02**
  8. Explain the Fleming's Right Hand rule **02**
  9. Define transformation ratio of 1- ϕ transformer. **02**
  10. What is the full name of SCR. Draw the symbol of SCR. **02**
- Q.2** (a) State the factors affecting the resistance. **03**
- OR
- (a) A 10 Ω resistance and 0.2 H inductor is connected in series is given a supply of 230V, 50Hz, calculate its impedance, current, power factor, active power and reactive power. **03**
- (b) State the applications of SCR. **03**
- OR
- (b) Define terms (1) current (2) cycle (3) power factor. **03**
- (c) Compare squirrel cage and slip-ring induction motor. **04**
- OR
- (c) Why transformer core is laminated? **04**
- (d) Explain basic principle of the transformer? **04**
- OR
- (d) Explain Necessity of starter. **04**
- Q.3** (a) What is the difference between N-type and P-type semiconductor materials. **03**
- OR
- (a) Compare the dynamically induced emf with statically induced emf. **03**
- (b) Explain Field Control Method of D.C shunt motor. **03**
- OR
- (b) Explain the back emf in the dc motor **03**
- (c) How the alternating emf is generated? **04**
- OR
- (c) Give the advantages of the AC system. **04**
- (d) What do you mean by ideal transformer? **04**
- OR
- (d) Explain importance of Earthing. **04**

Q.4	(a) Explain the function of the capacitor used in single phase induction motor.	03
	OR	
	(a) Write full name of: (i) LDR (ii) LED (iii) LCD.	03
	(b) Explain Plate earthing. OR Pipe earthing.	04
	OR	
	(b) Comparison between electric and magnetic circuits.	04
	(c) Comparison Between Core Type and Shell Type Transformer.	07
Q.5	(a) Explain D.O.L starter.	07
	(b) Explain construction and working of MCB.	07

*****

ગુજરાતી

પ્રશ્ન. ૧	દશમાંથી કોઇપણ સાતના જવાબ આપો.	૧૪
૧.	વ્યાખ્યા આપો (૧) પાવર (૨) એનર્જી	૦૨
૨.	EMF ઉત્પન્ન થવા માટેની શરતો લખો	૦૨
૩.	હીસ્ટેરીસીસ લુપ ની વ્યાખ્યા આપો	૦૨
૪.	N-P-N અને P-N-P ટ્રાન્ઝિસ્ટર ની સંજ્ઞા દોરો .	૦૨
૫.	પુરા નામ લખો (૧) MCB(૨) ELCB (૩) HRC (૪) ICDP	૦૨
૬.	ઝેનર ડાયોડ ની સંજ્ઞા દોરો અને ઉપયોગો જણાવો .	૦૨
૭.	ફેરેડે ના ઇલેક્ટ્રો મેગ્નેટિક ઇન્ડક્શન ના પેહલો અને બિજો નિયમ સમજાવો.	૦૨
૮.	ફેલેમિંગ નો જમણા હાથ નો નિયમ સમજાવો.	૦૨
૯.	૧-૫ ટ્રાન્સફોર્મર ના ટ્રાન્સફોર્મેશન રેશિયો ની વ્યાખ્યા આપો.	૦૨
૧૦	SCR નુ પુરુ નામ જણાવો અને સંજ્ઞા દોરો.	૦૨
પ્રશ્ન. ૨	અ રેઝીસ્ટન્સ ને અસર કરતા પરિબલો જણાવો.	૦૩
	અથવા	
અ	10Ω ના પ્રતિરોધ અને 0.2H ના ઇન્ડક્ટરને સિરીઝમાં જોડી તેને 230V, 50 Hz ના સપ્લાય સાથે જોડવામાં આવે છે. ઇમ્પીડન્સ, કરંટ, પાવરફેક્ટર , એક્ટિવ પાવર અને રીએક્ટિવ પાવરની ગણતરી કરો.	૦૩
બ	SCR ના ઉપયોગો જણાવો.	૦૩
	અથવા	
બ	વ્યાખ્યા આપો (૧) કરંટ (૨) સાયકલ (૩) પાવર ફેક્ટર.	૦૩
ક	સ્કવીરલ કેઇજ અને સ્લીપરીંગ પ્રકારની ઇન્ડક્શન મોટર ની સરખામણી કરો.	૦૪
	અથવા	
ક	ટ્રાન્સફોર્મર કોઇલ ને લેમિનેટડ કરવા માટે નુ કારણ જણાવો.	૦૪
ડ	ટ્રાન્સફોર્મર નો સિધ્દાંત જણાવો.	૦૪
	અથવા	
ડ	સ્ટાટર ની જરૂરિયાત સમજાવો.	૦૪
પ્રશ્ન. ૩	અ એન-પ્રકાર અને પી- પ્રકાર ના અર્ધ વાહક વચ્ચે નો તફાવત જણાવો.	૦૩

	અથવા	
અ	સ્ટેટીકલી ઇન્ડ્યુસ્ emf તથા ડાયનેમિકલી ઇન્ડ્યુસ્ emf વચ્ચેની સરખામણી કરો.	03
બ	ડી.સી. શન્ટ મોટર ની ફિલ્ડ કંટ્રોલ મેથડ સમજાવો.	03
	અથવા	
બ	ડી.સી. મોટર નો બેક ઇ.એમ.ફ સમજાવો.	03
ક	ઓલ્ટરનેટીંગ emf કેવી રીતે ઉત્પન્ન થાય છે ?	04
	અથવા	
ક	એ.સી. સિસ્ટમ ના ફાયદા જણાવો.	04
ડ	આદર્શ ટ્રાન્સફોર્મર તમે કોને કેહશો ?	04
	અથવા	
ડ	અર્થીંગ ની જરૂરિયાત સમજાવો.	04
પ્રશ્ન. ૪	અ સિંગલ ફેઝ ઇન્ડક્શન મોટર મા કેપેસિટર નુ કાર્ય જણાવો.	03
	અથવા	
અ	પુરૂ નામ લખો (૧) LDR (૨)LED (૩) LCD	03
બ	પ્લેટ અર્થીંગ અથવા પાઇપ અર્થીંગ સમજાવો.	04
	અથવા	
બ	ઇલેક્ટ્રિક અને મેગનેટિક સર્કિટની સરખામણી કરો.	04
ક	કોર પ્રકાર અને શેલ પ્રકાર ના ટ્રાન્સફોર્મર ની સરખામણી કરો.	09
પ્રશ્ન. ૫	અ ડી. ઓ. એલ. સ્ટાર્ટર સમજાવો.	09
બ	MCB ની રચના અને કાર્ય સમજાવો.	09

*****